

Asia: VN/9365/2025

Lausuntopyyntö: Hallituksen esitys eduskunnalle työttömyysturvalain 2 a luvun 9 ja 10 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko teillä lausuttavaa esityksestä yleisesti?

Taustamuistion mukaan 2023 on lähetetty 26 % työnhakijoista moitittavasta toiminnasta muistutus. 80 % muistutuksista, ei johtanut seuraamuksiin, koska työtön työnhakija on korjannut moitittavaa toimintaa huomautuksen jälkeen. Taustamuistioon peilaten, näyttää siltä, että on tarpeellisempaa kehittää ja selkeyttää muistutuskäytäntöjä.

Sekä virkailijalle, että asiakkaalle tulee olla selvää mitä seuraamuksia koituu missäkin tilanteessa. Tällä hetkellä asiakas kertoo virkailijalle ymmärtävänsä, mitä hänen tulee tehdä minäkin päivänä. Todellisuudessa, kun asiakas poistuu virkailijan luota, usein tilanne jäi joltain osin epäselväksi, jonka vuoksi unohduksia tapahtuu. Tunnin keskustelussa tulee usein paljon asiaa, ja työmarkkinatorin käytön vahvistamisen myötä, moni asiakas jää väliinputoajaksi erinäisten syiden vuoksi, joka johtaa esimerkiksi heikon kielitaidon, tai puutteellisten tietoteknisten taitojen vuoksi alisteiseen asemaan. Tähän peilaten välitön työttömyysturvan menetys ensimmäisestä laiminlyönnistä on täysin kohtuuton seuraamus usein tahattomasta virheestä, ja tulee lisäämään toimeentulotukimenoja.

Kokonaisuutena tarkastellen, työttömiin on kohdennettu useita muitakin leikkauksia nykyisellä hallituskaudella, ja tästä näkökulmasta esitetty muutos on työttömän työnhakijan kannalta kohtuuton kiristys. Oikein mitoitettut ja ajoitetut, organisaatorajat ylittävät palveluprosessit vähentävät kustannuksia varmasti tehokkaammin, ja tukevat aidosti asiakkaan voimavaroja paremmin kuin esitetyt kiristykset. Työhaun ja osaamisen tukemisen tulisi olla työvoimaviranomaisen ensisijainen tehtävä, huomioiden erityisesti haavoittuvassa asemassa olevat asiakkaat.

Kokonaisuutena esityksen tavoite on kannatettava, sillä työttömyysturvaseuraamusten selkeytys ja yksinkertaistaminen on hyvä ajatus. Tässä tapauksessa esitetyt keinot eivät näkemyksemme mukaan tule vastaamaan asetettuun tavoitteeseen.

2. Onko teillä lausuttavaa säädösehdotuksesta ja sen perusteluista?

-

3. Onko teillä lausuttavaa esityksen vaikutusarvioista?

-

4. Tulisiko työttömyysturvalain 2 a luvun 9 ja 10 §:n soveltamisalaa laajentaa uusiin työnhakijaa etuuden saamisen edellytyksenä velvoittaviin toimiin? Mitä nämä toimet olisivat ja miksi velvoittavuutta tulisi laajentaa niihin? Jos mahdollista, esittäkää myös arvio mahdollisen laajennuksen vaikutuksista.

-

Kuuramaa Kari
Taipalsaaren kunta

Seppäläinen Hanne
Taipalsaaren kunta